

HS-003

พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

Consumption behavior of sweet beverages of secondary school students at
Makha Wittaya School, Nonsung District, Nakhon Ratchasima Province

สุภาพ หวังช่อกลาง^{1,*} สุดารัตน์ ชูพันธ์² หทัยทิพย์ ประทุม³ กัญญารัตน์ แก้วยงกอด⁴

Suphap Wangkhoklang^{1,*} Sudarat Choopan² Htaithip Prathum³ Kanyarat Kaeoyongkod⁴

^{1,2,3,4}สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

^{1,2,3,4}Program in Public Health Faculty of Science and Technology Phanomwan College of Technology

*Corresponding author's e-mail: Sup21263@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง 164 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Chi-square test และ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient

ผลวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานอยู่ในระดับมากร้อยละ 51.22 ($\bar{X} = 1.39$, S.D = 0.410) การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานอยู่ในระดับมากร้อยละ 57.32 ($\bar{X} = 1.41$, S.D=0.349) การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน อยู่ในระดับมากร้อยละ 56.71 ($\bar{X} = 1.42$, S.D =0.368) การรับรู้ถึงอุปสรรคในการเกิดโรคจากพฤติกรรมการรับประทานเครื่องดื่มที่มีรสหวาน อยู่ในระดับมากร้อยละ 64.63 ($\bar{X} = 1.48$, S.D =0.389) สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติอยู่ในระดับมากร้อยละ 52.44 ($\bar{X} = 1.42$, S.D = 0.369) ปัจจัยร่วมอยู่ในระดับมากร้อยละ 63.41 ($\bar{X} = 1.48$, S.D =0.389) แรงจูงใจด้านสุขภาพอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 63.41 ($\bar{X} = 1.45$, S.D=0.381) พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 29.27 ($\bar{X} = 1.81$, S.D =0.602) และพบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ P-value < 0.05 และพบว่าแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน ของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P\text{-value} < 0.05$ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.17 ซึ่งจะเห็นได้จากผลการวิจัยว่าควรมีมาตรการควบคุมหรือให้ความสำคัญในเรื่องของการเลือกบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานทุกประเภท

คำสำคัญ: พฤติกรรมการบริโภค, เครื่องดื่มที่มีรสหวาน

ABSTRACT

This research to study the consumption behavior of sweetened beverages of secondary school students at Makha Wittaya School, NonSung District, Nakhon Ratchasima Province. The sample group was 164 people. The tool used for data collection was a quality-checked questionnaire and experts. The statistics used for data analysis included numbers, percentages, means, standard deviations, Chi-square test, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient

The result : The majority of subjects were Female 51.8%, perceived susceptibility were high level 51.22% ($\bar{X} = 1.39$, S.D =0.410), perceived severity were high level 57.32% ($\bar{X} = 1.41$, S.D =0.349), perceived benefits were high level 56.71% ($\bar{X} = 1.42$, S.D =0.368), perceived barriers were high level 64.63% ($\bar{X} = 1.48$, S.D=0.389), cues to action were high level 52.44% ($\bar{X} = 1.42$, S.D =0.369), modifying factors were high level 63.41% ($\bar{X} = 1.48$, S.D=0.389), motivation factors were high level 63.41% ($\bar{X} = 1.45$, S.D =0.381), sweetened beverage consumption behaviors were high level 29.27% ($\bar{X} = 1.81$, S.D =0.602), And there were a positive correlation between sex motivation and sweetened beverage consumption behaviors at a significant level < 0.05 . It can be seen from the research results that there should be measures to control or give importance to the selection of all types of sweet beverages to consume.

Keywords: Consumption Behaviors, Sweetened Beverage.

บทนำ

การบริโภคเครื่องดื่มรสหวานในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นและมีการดำเนินชีวิตที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งมีการโฆษณาเครื่องดื่มประเภทต่าง ๆ การขาดความรู้ในเรื่องของการบริโภคเครื่องดื่มและผลเสียที่มีต่อสุขภาพที่จะตามมาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีรสหวาน ปัจจุบันเด็กมีอำนาจในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จากผลการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชาชนอายุ 6 ปี ขึ้นไป เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มชง เช่น ชา กาแฟ น้ำหวาน ซานม พบว่ามีแนวโน้มเด็กไทยติดรสหวานในกลุ่มอายุ 6 – 14 ปี ร้อยละ 25 และวัยรุ่นถึงวัยอุดมศึกษา อายุ 15 – 24 ปี ร้อยละ 24.9 มีการดื่มเครื่องดื่มชง จำนวน 1- 2 วัน ต่อสัปดาห์ (กรมอนามัย

กระทรวงสาธารณสุข 2564) ซึ่งการดื่มเครื่องดื่มชงมักจะเติมน้ำตาลปริมาณมากเพื่อรสชาติ หากดื่มเป็นประจำจะส่งผลเสียต่อสุขภาพ และมีพฤติกรรมติดหวาน ส่วนน้ำตาลเมื่อกินเข้าไปจะเปลี่ยนเป็นพลังงานให้ร่างกาย แต่หากได้รับในปริมาณมากเกินไปจะถูกเปลี่ยนเป็นไขมันสะสมตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะไขมันในช่องท้องและจากการรายงานการสำรวจการบริโภคเครื่องดื่มที่ผสมน้ำตาล พบว่า โดยเฉลี่ยในแต่ละวันคนไทยดื่มเครื่องดื่มที่ผสมน้ำตาลเฉลี่ยกว่าวันละ 3 แก้ว โดยเฉพาะเด็กอายุ 6 -14 ปี เป็นกลุ่มที่ดื่มมากที่สุดต่อสัปดาห์ จากการเครื่องดื่มที่ผสมน้ำตาล มักมีการรายงานข้อมูลภาวะโภชนาการของกระทรวงสาธารณสุข ปี 2566 พบเด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนร้อยละ 13 และเด็กอายุ 15-18 ปี ร้อยละ 16.9 ซึ่งเกินกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ไม่เกินร้อยละ 12

จากสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ.2566 พบว่าเด็กอายุ 12 ปี ดื่มเครื่องดื่มรสหวาน มากกว่า 2 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 19.50 หรือจำนวน 5,799 คนจากประชากรเด็กอายุ 12 ปีทั้งหมด 29,740 คน ซึ่งข้อมูลการเฝ้าระวังโรคกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 2566 พบว่าเด็กมีภาวะเริ่มอ้วนหรืออ้วนที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน ของจังหวัดนครราชสีมา ของช่วงอายุ 15-18 ปี ร้อยละ 15.12 จากประชากรทั้งหมด จำนวน 128,307 คน ช่วงอายุ 6-14 ปี ร้อยละ 13.49 จากประชากรทั้งหมด จำนวน 267,650 คน ซึ่งพบว่าสถานการณ์ภาวะเริ่มอ้วนหรืออ้วนของอำเภอโนนสูง ช่วงอายุ 6-14 ปี ร้อยละ 14.25 จากประชากรทั้งหมด จำนวน 694 คน และช่วงอายุ 15-18 ปี ร้อยละ 15.49 จากประชากรทั้งหมด จำนวน 5,930 คน ข้อมูลของตำบลมะค่า เด็กตามช่วงอายุ 6-14 ปี ร้อยละ 11.41 ช่วงอายุ 15-18 ปี ร้อยละ 13.18 (ข้อมูลจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข 2567) ทั้งนี้จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรค การรับรู้ต่ออุปสรรค สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ ปัจจัยร่วม แรงจูงใจด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรค การรับรู้ต่ออุปสรรค สิ่งชักนำให้เกิด

การปฏิบัติ ปัจจัยร่วม แรงจูงใจด้านสุขภาพ กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

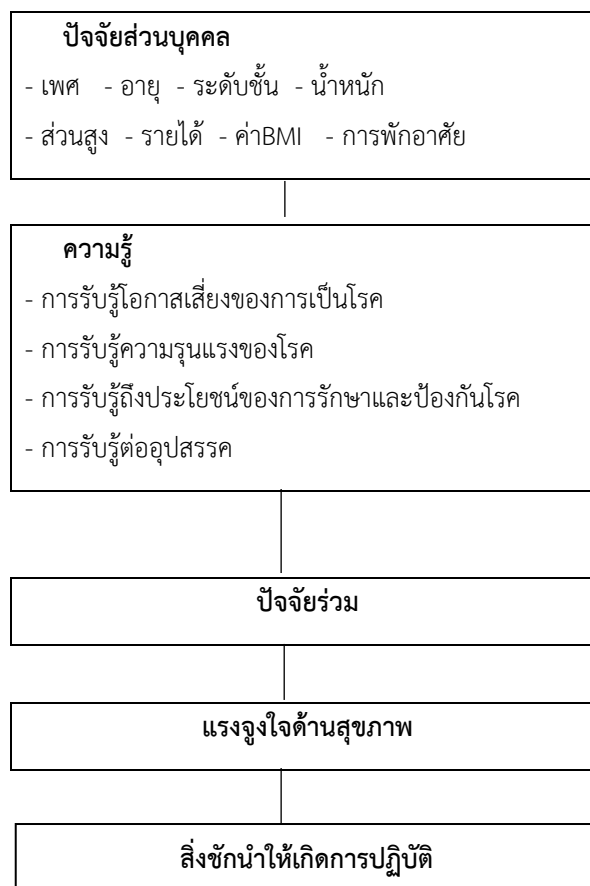
สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรค การรับรู้ต่ออุปสรรค สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ ปัจจัยร่วม แรงจูงใจด้านสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

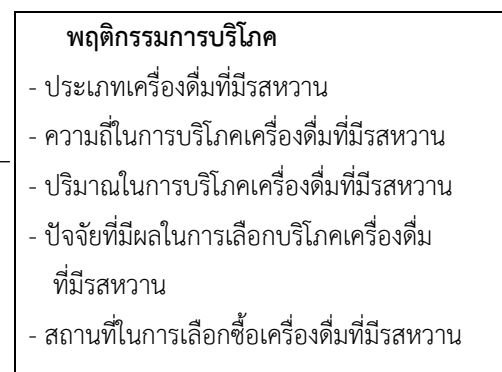
2. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรค การรับรู้ต่ออุปสรรค สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ ปัจจัยร่วม แรงจูงใจด้านสุขภาพ และพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับดี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น



ตัวแปรตาม



วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 278 คน โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2567 มีจำนวนประชากรทั้งหมด 278 คน เพศชายจำนวน 155 คน เพศหญิงจำนวน 123 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการรับรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน แบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

- 2.1 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน
- 2.2 การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน
- 2.3 การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการบริโภค

เครื่องดื่มที่มีรสหวาน

- 2.4 การรับรู้ถึงอุปสรรค

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยร่วม

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจด้านสุขภาพ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน

- 6.1 ประเภทเครื่องดื่มที่มีรสหวาน
- 6.2 ความถี่ในการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน
- 6.3 ปริมาณในการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน
- 6.4 ปัจจัยที่มีผลในการเลือกบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน
- 6.5 สถานที่ในการเลือกซื้อเครื่องดื่มที่มีรสหวาน

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างแล้วขอความร่วมมือการเก็บรวบรวมข้อมูลของโรงเรียน และทำการชี้แจงให้ทางโรงเรียนและนักเรียนทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ อธิบายถึงวิธีการตอบแบบสอบถาม ทำการเก็บข้อมูลที่โรงเรียนจนครบถ้วนแล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์แล้วนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ผลการวิจัยดังนี้

สถิติเชิงสำรวจใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ในการวิเคราะห์คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล นำมาวิเคราะห์จำนวนร้อยละ (Percentage number) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แบบสอบถามส่วนที่ 2 ข้อมูลการรับรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ที่มีรสหวาน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ จำนวนร้อยละ (Percentage number) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แบบสอบถามส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ การรับรู้ประโยชน์ของการรักษาและการป้องกันโรคเปรียบเทียบกับ การรับรู้อุปสรรคในการป้องกันและรักษาโรค นำข้อมูลมาวิเคราะห์จำนวนร้อยละ (Percentage number) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แบบสอบถามส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยร่วม แนวโน้มการเกิดพฤติกรรมการรักษาและการป้องกันโรค นำข้อมูลมาวิเคราะห์จำนวนร้อยละ (Percentage number) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แบบสอบถามส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจด้านสุขภาพ ปัจจัยกระตุ้นการปฏิบัติภายในบุคคลและภายนอกบุคคล นำข้อมูลมาวิเคราะห์จำนวนร้อยละ (Percentage number) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แบบสอบถามส่วนที่ 6 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ที่มีรสหวาน นำมาวิเคราะห์จำนวนร้อยละ (Percentage number) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1. สถิติเชิงอนุมานเพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้น น้ำหนัก ส่วนสูงกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน โดยใช้การวิเคราะห์การหาไคสแควร์ (Chi-square)

1.2 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ ค่า BMI กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน โดยใช้สถิติการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product -Moment Correlation coefficient)

1.3 หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติปัจจัยร่วม แรงจูงใจด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน โดยการใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของกลุ่มประชากรจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 51.81 มีอายุส่วนมากอยู่ในช่วงอายุ 13 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.78 ส่วนมากอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 20.73 น้ำหนักนักเรียนส่วนมากมีน้ำหนักอยู่ที่มากกว่า 56 กิโลกรัม จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 34.76 ส่วนสูงของนักเรียนส่วนมากมีส่วนสูงอยู่ที่ มากกว่า 165 เซนติเมตร จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 27.44 ค่าดัชนีมวลกายส่วนมากอยู่ที่ระดับน้อยกว่า 18.5 จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 40.85 รายได้/เดือนส่วนมากมีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 1,001-2,000 บาท/เดือน จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 71.34 การพักอาศัยนักเรียนส่วนมากพักอาศัยอยู่กับบิดา - มารดา จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 53.66

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับการรับรู้ โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจาก พฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัด นครราชสีมา

การรับรู้โอกาสเสี่ยง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	80	48.78
ระดับปานกลาง	84	51.22
รวม	164	100

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจาก พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

พบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานจำนวนมากที่สุด
อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 51.22

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับการรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคที่เกิดจากพฤติกรรม
การบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับการรับรู้ถึงความรุนแรง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	94	57.32
ระดับปานกลาง	70	42.68
รวม	164	100

จากตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับการรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคที่เกิดจาก
พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 57.32

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรค
ที่เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา

ระดับการรับรู้ถึงประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	93	56.71
ระดับปานกลาง	71	43.29
รวม	164	100

จากตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับการรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและ
ป้องกันโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง
จังหวัดนครราชสีมา พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 56.71

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับการรับรู้ถึงอุปสรรคในการเกิดโรคจากพฤติกรรมการรับประทานเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับการรับรู้ถึงอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	106	64.63
ระดับปานกลาง	58	35.37
รวม	164	100

จากตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับการรับรู้ถึงอุปสรรคในการเกิดโรคจากพฤติกรรมการรับประทานเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 64.63

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับการรับรู้ถึงสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับการรับรู้ถึงสิ่งชักนำ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	86	52.44
ระดับปานกลาง	78	47.56
รวม	164	100

จากตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับการรับรู้ถึงสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 52.44

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับปัจจัยร่วมของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับการรับรู้ปัจจัยร่วม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	104	63.41
ระดับปานกลาง	60	36.59
รวม	164	100

จากตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับปัจจัยร่วมของนักเรียนโรงเรียนมะค่า
วิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าอยู่ในระดับมากจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 63.41

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับแรงจูงใจด้านสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนมะค่า
วิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับการรับรู้แรงจูงใจ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	104	63.41
ระดับปานกลาง	60	36.59
รวม	164	100

จากตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับแรงจูงใจด้านสุขภาพของนักเรียน
โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ
63.41

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับประเภทเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียน
มะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับประเภทของเครื่องดื่ม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	52	31.71
ระดับปานกลาง	96	58.54
ระดับน้อย	16	9.76
รวม	164	100

จากตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับประเภทเครื่องดื่มที่มีรสหวานของ
นักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 96 คน
คิดเป็นร้อยละ 58.54

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับความถี่ในการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับความถี่ในการบริโภค	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	51	31.10
ระดับปานกลาง	71	43.29
ระดับน้อย	42	25.61
รวม	164	100

จากตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับความถี่ในการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าระดับปานกลาง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 43.29

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับปริมาณในการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับปริมาณในการบริโภค	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	78	47.56
ระดับปานกลาง	76	46.34
ระดับน้อย	22	13.41
รวม	164	100

จากตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับปริมาณในการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 47.56

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับปัจจัยที่มีผลในการเลือกบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับปัจจัยที่มีผลในการเลือก	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	76	46.34
ระดับปานกลาง	78	47.56
ระดับน้อย	10	6.10
รวม	164	100

จากตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับปัจจัยที่มีผลในการเลือกบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมาพบว่า ระดับปานกลางจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 47.56

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละด้านพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานเครื่องดื่มที่มีรสหวาน ของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ระดับสถานที่ในการเลือกซื้อ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาก	48	29.27
ระดับปานกลาง	99	60.37
ระดับน้อย	17	10.37
รวม	164	100

จากตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์จำนวน และร้อยละ ระดับสถานที่ในการเลือกซื้อเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 60.37

ตารางที่ 13 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ ปัจจัยร่วม แรงจูงใจกับ พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน ของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน(r) พฤติกรรมการบริโภค เครื่องดื่มที่มีรสหวาน	p-value
การรับรู้	0.86	0.274
สิ่งชักนำ	0.13	0.089
ปัจจัยร่วม	0.12	0.115
แรงจูงใจ	0.17	0.026*

*มีนัยสำคัญทางสถิติ $p\text{-value} < 0.05$

จากตาราง 13 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ ปัจจัยร่วม แรงจูงใจกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน ของนักเรียน โรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียน มะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า

1. ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 51.22 ($\bar{X} = 1.39$, S.D = 0.410) การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคที่เกิดจาก พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 57.32 ($\bar{X} = 1.41$, S.D= 0.349) การรับรู้ ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรคที่เกิดจากพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน อยู่ในระดับ มาก ร้อยละ 56.71 ($\bar{X} = 1.42$, S.D = 0.368) การรับรู้ถึงอุปสรรคในการเกิดโรคจากพฤติกรรมการ รับประทานเครื่องดื่มที่มีรสหวาน อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 64.63 ($\bar{X} = 1.48$, S.D = 0.389) สิ่งชักนำให้เกิด การปฏิบัติของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 52.44 ($\bar{X} = 1.42$, S.D=0.369) ปัจจัยร่วมของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ใน ระดับมาก ร้อยละ 63.41 ($\bar{X} = 1.48$, S.D=0.389) แรงจูงใจด้านสุขภาพของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 63.41 ($\bar{X} = 1.45$, S.D=0.381) พฤติกรรมการ บริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับ มาก ร้อยละ 29.27 ($\bar{X} = 1.81$, S.D=0.602) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

เกียรติก้องดี แผลมจริง และภรณ์ วัฒนสมบูรณ์(2562) เกี่ยวกับการศึกษาในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนสามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ การรับรู้ เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานที่เหมาะสม ในระดับคืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.01$ ดังนั้นการที่กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ที่ถูกต้องสามารถนำมาไปประยุกต์ใช้ในการให้สุขศึกษาในโรงเรียนต่อไป

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น น้ำหนัก ส่วนสูง ค่า BMI รายได้ การพักอาศัย พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P\text{-value} < 0.05$ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาวัน ทองหล่อ และ อรัญญา ทักทาย (2565) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริโภคขนมไข่มุกของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 16-25 ปี เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านกายภาพ ด้านเทคนิคและกระบวนการ ด้านราคา ด้านผลิตภัณฑ์และด้านสถานที่ ตามลำดับเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคขนมไข่มุก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และพบว่า แรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานของนักเรียนโรงเรียนมะค่าวิทยา อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.17 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญา ขอบงาม และภิลันท์ สังคัง (2566) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มหวานมุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีขึ้นในนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 53.9 มีอายุ 13 ปี ร้อยละ 65.8 น้ำหนักส่วนระหว่าง 18.50 - 24.99 ร้อยละ 55.26 นับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 86.8 รายได้ในครัวเรือนระหว่าง 5,001- 10,000 บาท ร้อยละ 39.4 ไม่มีการตรวจสุขภาพในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 100 และนักเรียนไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคที่เกิดจากการดื่มหวานร้อยละ 60.5 ปัจจัยด้านรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค การรับรู้ถึงประโยชน์ การรับรู้ต่ออุปสรรค การรับรู้ความสามารถของตนเอง และแรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มหวานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยแบบกึ่งทดลองในการจัดโปรแกรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มที่มีรสหวานเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มทดลอง
2. ครูด้านสุขภาพอนามัยของโรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรู้ให้กับนักเรียนที่มีพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีประโยชน์หรือเครื่องดื่มที่มีระดับน้ำตาลตามที่ร่างกายควรได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติศักดิ์ แผลมจริงและภรณี วัฒนสมบูรณ์.(2562). ผลของโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมการบริโภค
เครื่องดื่มรสหวานที่เหมาะสม ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.วารสารสุขศึกษา, 42(1), 93-105.
- มัทรี จันทรน้อย.(2558). ผลของโปรแกรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดการบริโภคน้ำอัดลมและขนมขบเคี้ยว
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด
นครราชสีมา. [วิทยานิพนธ์สาธารณสุขมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นาวัน ทองหล่อและอรัญญา ทักทาย.(2565,15 มีนาคม). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริโภค
ชาวมโซ่มกของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่
12. หน้า 455-464.
- ภัทรานุช พิทักษา, สุปรียา ต้นสกุล, ขวัญเมือง แก้วดำเกิง และปิยะธิดา ขจรชัยกุล.(2557). ผลของโปรแกรม
สุขศึกษาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทาน อาหารในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสุขศึกษา 37(126), 66-81.
- อภิญา ขอบงาม และภิลันท์ สังค.(2566). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ
แรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มหวานในนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1
อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี. วารสารการสาธารณสุข, 32(6). 1066-1073.